

forbi den høitærede Minister navnlig i Lands-
 thingstidenden Sp. 133 yttre om Stiftsøvrig-
 hederne, om de Betænkninger og Erklæringer,
 der i denne Sag ere indkomne fra dem: „De
 (o: det høie Things Medlemmer) kunne ikke
 danne Dem nogen Forestilling om, hvorledes
 ellers forstandige, velfindende Mænd kunne finde
 paa at skrive, hvorledes de kunne udtale sig,
 hvorledes de kunne tilfidsætte alle Symmelig-
 hedshensyn og bruge Udtryk, som om de stode
 over Ministeriet og Regjeringen og havde den
 endelig afgjørende Myndighed“. Jeg har nu
 gennemlæst alle de Andragender, alle de Er-
 klæringer, der ere komne ind i denne Sag fra
 Stiftsøvrighederne, og har aldeles ikke fundet,
 at Stiftsøvrighederne have udtrykt sig paa en
 saadan Maade, som den høitærede Minister
 her har udtalt, og dette er en Yttring, som jeg
 finder, at jeg skulder de Mænd, hvoraf Stifts-
 øvrighederne bestaae, her at udtale. Men om
 den høitærede Minister end ikke driver sine For-
 bringer til de ham underordnede Embedsmænd
 saa vidt, saa forekommer det mig dog, at hans
 Begreb om de underordnede Embedsmænds
 Stilling til Ministeriet ikke er aldeles korrekt.
 Den høitærede Minister udtaler i den Sen-
 seende, at den høieste Afgjørelse i disse Sager
 er hos Ministeriet, og tilføjer, at de under-
 ordnede Embedsmænd skulle efterkomme Mini-
 steriets Ordre. Han bemærkede vel senere, at
 det var langt fra ham, at han vilde formene de
 ham underordnede Embedsmænd at udtale de-
 res Mening, at altsaa Yttringsfriheden var dem
 ubestaaen. Jeg vil imidlertid spørge, om det kan
 siges, at Yttringsfriheden er aldeles ubestaaen,
 naar den høitærede Minister af et roligt og
 sindigt Foredrag, som jeg troer, at jeg holdt
 den Aften, fandt Anledning til nærgaaende og
 haard Tiltale mod mig. Jeg vil fremdeles
 spørge, om Yttringsfriheden er ubestaaen, naar
 den høitærede Minister af de, som jeg kan sige,
 submisse Yttringer, der findes i Stiftsøvrig-
 hedernes Erklæringer, tager Anledning til at
 omtale dem paa en saadan Maade, som er
 sleet i den Pasus, jeg nylig oplæste. Jeg skal
 imidlertid ikke videre opholde mig derved. Jeg
 skal vende tilbage til, hvad den høitærede Mi-
 nister yttrede om, at de ham underordnede
 Myndigheder skulle efterkomme hans Ordre.

Jeg kan dog ikke antage, at det er den høit-
 ærede Ministers Mening, at de ubetinget skulle
 adlyde. Det er ikke enhver Ordre, som de
 underordnede Myndigheder skulle efterkomme;
 de underordnede Myndigheder have ligesaa vel
 et Ansvar som den høitærede Minister, ja jeg
 kan endogfaa gaae et Skridt videre; jeg kan
 sige, at Omraadet for alle Embedsmænds Em-
 bedsmyndighed er formaliter udtrykt et og det
 samme. Naar man vil bruge en almindelig
 Formel for Omraadet af Embedsmændenes
 Myndighed, vil det være den, at de skulle holde
 sig Lovene efterrettelige. Det kommer altsaa
 ikke an paa, om den øverste Myndighed og den
 øverste Afgjørelse i Almindelighed er hos den
 høitærede Minister, men det beroer paa Lo-
 vene, paa Lovenes Indhold, i hvilken Grad
 den høitærede Minister har Afgjørelsen af en
 Sag i sin Haand. Lovene er saavel over den
 høitærede Minister, som den er over Embeds-
 mændene og Borgerne, og det, det beroer paa,
 er, hvorvidt Lovenes Fordringer gaae. Spørgs-
 maalet er altsaa ikke saaledes, som den høit-
 ærede Minister har rettet det til mig, nemlig,
 om jeg vilde erkjende, at den endelige Afgjørelse
 er hos Ministeriet for Kirke- og Underviisnings-
 væsenet. Stilles Spørgsmaalet saaledes, saa
 er der jo aldeles ingen Tvivl om, at det maa
 besvares bekræftende, men det er ikke det,
 hvorpaa det her kommer an. Det, hvorpaa
 det kommer an, er, om den høitærede Mini-
 ster i den Sag, hvorom der her er Spørgs-
 maal, har Lovene paa sin Side eller ikke, og
 jeg kan heller ikke troe Andet, end at den
 høitærede Minister selv erkjender dette. Det
 viser baade det Forslag, han har stillet i Lov-
 forslagens § 1, og det Forslag han har stillet
 i Lovforslagets § 2. I Lovforslagets § 1 har
 den høitærede Minister søgt at erhverve en
 Bemyndigelse til af de under Kirke- og Under-
 viisningsministeriet forterende Midler at give
 Laan til Restaurationsarbejder for Kirker. Nu
 er det vist, at de Midler, som der ere om-
 handlede, høre under den høitærede Ministers
 Overbestyrelse, men den høitærede Minister
 har dog ikke anseet sig bemyndiget til at paa-
 lægge de vedkommende Autoriteter, som have
 den umiddelbare Bestyrelse af disse Midler, at
 give Laan deraf til Kirkerne, og af hvad Grund